

KVALITETSDEKLARATION

Får i december 2023

Ämnes- och statistikområde

Ämnesområde: Jord-, skogsbruk och fiske

Statistikområde: Jordbrukets struktur

Referenstid

December 2023

Produktkod

JO0116

Statistikens kvalitet.....	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population.....	3
1.2.2 Variabler.....	3
1.2.3 Statistiska mått.....	3
1.2.4 Redovisningsgrupper.....	4
1.2.5 Referentstider.....	4
2 Tillförlitlighet.....	4
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	4
Tillförlitligheten totalt bedöms som god.....	4
2.2 Osäkerhetskällor.....	4
2.2.1 Urval.....	4
2.2.2 Ramtäckning.....	5
2.2.3 Mätning.....	5
2.2.4 Bortfall.....	5
2.2.5 Bearbetning.....	6
2.2.6 Modellantaganden.....	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	6
3 Aktualitet och punktlighet.....	6
3.1 Framställningstid.....	6
3.2 Frekvens.....	6
3.3 Punktlighet.....	6
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	6
4.1 Tillgång till statistiken.....	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	6
4.3 Presentation.....	6
4.4 Dokumentation.....	6
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	6
5.1 Jämförbarhet över tid.....	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper.....	7
5.3 Samanvändbarhet i övrigt.....	7
5.4 Numerisk överensstämmelse.....	7
Allmänna uppgifter.....	7
A SOS-klassificering.....	7
B Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	7
C Bevarande och gallring.....	8
D Uppgiftsskyldighet.....	8
E EU-reglering och internationell rapportering.....	8
F Historik.....	8
G Kontaktuppgifter.....	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken ger en årlig ögonblicksbild över antalet får inom jordbrukssektorn i december månad. Syftet är att ge en löpande bild av fårsektorn och hur den förändras i sin struktur.

1.1.2 Statistik användares informationsbehov

Inom EU används resultatet från strukturundersökningar och djurräkningar av kommissionen till att bland annat följa den långsiktiga utvecklingen inom sektorn. Eftersom jordbrukssektorn inom EU är reglerad, har kommissionen behov av att kunna analysera effekterna av tidigare politiska beslut. På samma sätt kan statistiken till exempel användas som underlag för analyser inför kommande jordbrukspolitiska beslut. Exempel på områden där statistiken används är analyser av jordbrukets och jordbrukspolitikens effekter på miljön och utvecklingen inom unionens landsbygdsområden. EU-statistiken används i sin tur av internationella organisationer såsom till exempel FAO och OECD. Uppgifterna används också för att göra prognoser över animalieproduktionen i landet.

Statistiken används även av svenska myndigheter och beslutsfattare, samt av branschorganisationer, forskare, studenter, media och allmänheten.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna är antalet får och antalet företag med får i december 2023.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet, som i december 2023 hade minst 20 får och lamm eller 10 nötkreatur, och i juni 2023:

- brukade mer än 2,0 hektar åkermark, eller
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark (åkermark + betesmark), eller
- innehade djurbesättningar på minst 10 suggor eller 50 grisar eller 1 000 fjäderfä (inklusive kycklingar), eller
- bedrev yrkesmässig trädgårdsodling om minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal eller 200 kvadratmeter växthusyta.

1.2.2 Variabler

De huvudvariabler som redovisas är antal får och antalet företag med får.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av typen totaler.

1.2.4 Redovisningsgrupper

I statistikrapporten, Antal får i december 2023, redovisas statistikuppgifter för riket totalt och per produktionsområden (PO8). Djurkategorierna delas upp enligt följande:

- Tackor och baggar
- Lamm (under 1 år).

Resultaten som publiceras avseende djur i juni månad är mer omfattande och innehåller uppdelning av statistiken på fler regionala nivåer (till exempel län), besättningsstorlekar för vissa djurslag samt uppdelningar i storleksklasser efter åker- och jordbruksmark. De år som en större Strukturundersökning görs (2010, 2013, 2016, 2020, 2023) redovisas även uppgifter om antalet djur och antalet företag med djur i juni månad på kommunnivå.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser december 2023.

2 Tillförlitlighet

Tillförlitligheten i statistiken avseende får beror på kvaliteten i den Får- och geträkning som görs avseende december månad varje år. Syftet med Får- och geträkningen är främst för att upprätthålla anläggningsregistret för djurhållare.

Alla djurhållare av får måste ha en registrerad anläggning ett anläggningsnummer där djuren befinner sig och avseende ett självvalt datum i december ange antalet djur. Till ett av Statistikenheten bestämt urval av dessa anläggningar ska djuren fördelas på antalet tackor, baggar och lamm av uppgiftslämnaren.

I statistiken ingår endast de får som befann sig på något av de jordbruksföretag som ingår i Jordbruksverkets lantbruksregister (LBR). Detta är ett statistikregister som innehåller uppgifter för alla jordbruksföretag i målpopulationen. För december görs dock även en uppskattning av antalet får som inte täcks in av LBR.

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten totalt bedöms som god.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på ett slumpmässigt urval av de anläggningar för får i november 2023 som var registrerade i anläggningsregistret. Populationen är stratifierad utifrån regional tillhörighet samt utifrån antalet djur på jordbruket eller anläggningen vid senaste mätningen. Den slumpmässiga osäkerheten för skattningarna beskrivs av medelfel som finns angivna i Jordbruksverkets statistikdatabas.

Stratifiering och urval är mer utförligt beskrivet i dokumentet om Statistiken framställning.

2.2.2 Ramtäckning

Ramen för urvalet bygger på alla anläggningar med får enligt Jordbruksverkets anläggningsregister i november 2023. Anläggningar är kopplade till ett jordbruk i LBR i de flesta fall. De anläggningar som inte har en koppling till LBR utgör en separat delpopulation i ramen.

En viss övertäckning finns i ramen vilket identifieras då flertalet anläggningar avslutas i samband med Får- och geträkningen. Övertäckningen hanteras i beräkningarna och påverkar inte resultaten.

2.2.3 Mätning

När djurhållaren anger antalet djur i samband med Får- och geträkningen tillåts de själva välja räkningsdag i december. Vilket datum jordbrukarna väljer att rapportera djuren vid kan påverka statistiken då lamm föds under december och det därför finns fler lamm i slutet på månaden än i början av månaden. Beroende på eventuella förändringar i hur utskick görs och svarsbenägenhet hos djurhållaren kan det påverka resultaten. Vid test så har det visat sig att det finns en skillnad i antalet djur bland de som registrerar djuren i slutet på månaden jämfört med de som registrerar djuren i början av månaden. Under de år som statistik avseende antalet får i december har beräknats från Får- och geträkningen bygger resultaten på följande andelar i första respektive andra delen av december månad:

Tabell 1. Andel svarande under första respektive andra delen av december månad.

Period	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1-15 december	45 %	41 %	44 %	34 %	34 %	42 %
16-31 december	55 %	59 %	56 %	66 %	66 %	58 %

Utskicket av Får- och geträkningen avseende december 2021 gjordes cirka 1 vecka senare än tidigare år vilket påverkade datumet för när djurhållaren valt att räkna sina djur. Detta kan påverka det uppskattade antalet djur och därmed jämförelsen mellan åren. Ingen justering av beräkningarna görs utifrån dessa skillnader.

Till 2022 ändrades e-tjänsten för redovisning av antalet får i december så att det blev omöjligt att redovisa djuren för ett annat datum än i december månad.

I de djurräkningar som görs avseende juni månad efterfrågas antalet djur vid ett specifikt datum (vanligtvis första torsdagen i juni).

2.2.4 Bortfall

Bortfall förekommer, dels utifrån de som väljer att inte besvara Får- och geträkningen alls. Det finns också de som väljer att räkna djuren avseende ett datum som inte infaller i december 2023. Till 2022 ändrades dock e-tjänsten för redovisning av antalet får så att det blev omöjligt att i e-tjänsten redovisa djuren för ett annat datum än i december månad. Det innebär att svarsfrekvensen för de anläggningar som ingår i beräkningarna ökade.

Bortfallet för beräkningar 2023 var cirka 19 % av anläggningarna vilket var jämförbart med beräkningarna för 2022. Tidigare år har bortfallet varit mellan 29 och 35 %. Skillnaden kan till största delen förklaras av förändringarna i e-tjänsten då det tidigare år varit en betydligt större andel som redovisat sina djur avseende ett datum som inte är i december månad.

2.2.5 Bearbetning

Fel från bearbetningsprocessen bedöms vara små.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden har gjorts för denna statistik.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik har inte tagits fram för dessa uppgifter.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Cirka 12 veckor. Får- och geträkningen genomförs i december och resultaten publiceras i mitten av mars.

3.2 Frekvens

Undersökningar om antalet får och nötkreatur genomförs i juni och december varje år. För övriga djur genomförs undersökningar i juni varje år.

3.3 Punktlighet

Resultatredovisningen sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken presenteras i en Statistikrapport på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik samt i Jordbruksverkets statistikdatabas.

Uppgifterna skickas också till EU:s statistikorganisation Eurostat som i sin tur publicerar dessa i en publik databas på epp.eurostat.ec.europa.eu.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Primärmaterial finns på Jordbruksverket som på beställning kan utföra vissa specialbearbetningar av materialet.

4.3 Presentation

Presentation sker i form av tabeller, diagram och textkommentarer. Resultaten finns även i Jordbruksverkets Statistikdatabas.

4.4 Dokumentation

Denna kvalitetsdeklaration utgör dokumentation rörande undersökningen.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten mellan uppgifterna i december varje år kan påverkas av hur och när utskicken görs för den Får- och geträkningen som i första hand inte

har statistik som syfte utan genomförs för registerhållning i första hand. Detta finns förklarat i avsnitt 2.2.3 Mätning.

I jämförelse mellan uppgifterna i juni och uppgifterna avseende december finns en skillnad i definition av lamm och vuxna djur. I djurräkningen i juni definieras lamm som ett får fött under innevarande år, alltså ett får som är upp till drygt 5 månader gammalt. I decemberundersökningen definieras ett lamm som ett får som är ett år eller yngre. Antalet vuxna får påverkas på motsvarande sätt fast åt andra hållet. Vid djurräkningarna i juni för de senaste åren har även resultat avseende antalet lamm 1 år eller yngre inhämtats och med den definitionen skulle antalet lamm öka med cirka 2 % i juni. Antalet vuxna får skulle minska med motsvarande mängd vid samma tillfälle om definitionen ändrades.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarhet mellan redovisningsgrupper är mycket god.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken mäter antalet levande djur i december 2023. Det görs även statistik för får i juni månad som är fullt jämförbar med denna statistik, med de reservationer som beskrivits i avsnitt 5.1 Jämförbarhet över tid.

Jordbruksverket publicerar även statistik över animalieproduktion som bland annat visar kvantitet slaktade djur över perioder.

Jämförbarheten torde också vara god med motsvarande statistik för övriga EU-länder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

-

Allmänna uppgifter

A SOS-klassificering

Tillhör Sveriges Officiella Statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och

förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Denna statistik regleras av:

- Europaparlamentet och Rådets förordning EG nr 1165/2008 av den 19 november om statistik över besättningar och köttproduktion och om upphävande av rådets direktiv 93/23/EEG, 93/24/EEG och 93/25/EEG.
- Rådets direktiv 96/16/EG av den 19 mars 1996 om statistiska undersökningar av mjölk och mjölkprodukter.
- Kommissionens beslut 97/80/EG av den 18 december 1996 om tillämpningsföreskrifter till rådets direktiv 96/16/EG om statistiska undersökningar av mjölk och mjölkprodukter.

Regleringarna innebär att stora delar av den statistik som publiceras i denna Statistikrapport även rapporteras till EU-kommissionen (Eurostat).

F Historik

Sedan många år tillbaka genomförs i Sverige varje år statistiska undersökningar för att redovisa jordbrukets struktur. Att statistiskt belysa antalet husdjur av olika slag och antalet företag med husdjur i juni varje år har varit en del av denna redovisning. Redovisningen har baserats på undersökningar som har genomförts i form av postenkäter till jordbruksföretagen.

I samband med EU-inträdet 1995 blev Sverige genom EU-direktiv och EU-beslut ålagt att genomföra statistiska undersökningar om antalet nötkreatur två gånger per år och om antalet får, lamm och gris en gång per år. Motsvarande undersökningar ska genomföras i samtliga medlemsländer och undersökningsresultaten används bland annat för prognoser av medlemsländernas köttproduktion.

G **Kontaktuppgifter**

Typ	Uppgifter
Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktinformation	Statistikproducent: Anders Grönvall
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 57 91